

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การแก้ไขปรับปรุงคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการ
เพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๔๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานได้มีหนังสือ ที่ พน ๐๖๐๑/๖๑๘ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ในการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบในวาระที่ ๒ และมีมติในวาระที่ ๓ เห็นควรให้ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. เป็นกฎหมายต่อไป โดยบทเฉพาะกาล มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า “มาตรา ๕๔ ให้ข้อกำหนดตาม คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลน น้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นอันยกเลิก และให้นำประกาศและระเบียบที่ออกตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศและ ระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานได้พิจารณาบทเฉพาะกาล มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว ขอหารือว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นอันยกเลิกเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ดังนั้น สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขคำสั่งนายกรัฐมนตรี ดังกล่าวแต่อย่างใด หรือหากจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข ก็ไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขโดยทันทีหลังจากที่ ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ใช่หรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานนโยบาย และแผนพลังงาน โดยมีผู้แทนกระทรวงพลังงาน (กรมธุรกิจพลังงานและสำนักงานนโยบายและแผน พลังงาน) และผู้แทนสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นควรกำหนดประเด็นพิจารณาว่า การแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมัน เชื้อเพลิง พ.ศ. จำเป็นจะต้องดำเนินการหรือไม่ ในกรณีที่ต้องดำเนินการ จะต้องแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าวโดยทันทีที่ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ใช้บังคับ หรือไม่ โดยมีความเห็นดังนี้

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๙/๔๖ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย ย่อมเกิดผลให้มีกลไกกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม อันเป็นกลไกที่เข้าซ้อนกับข้อกำหนดตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และอาจเกิดประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความมีผลใช้บังคับของข้อกำหนดตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้ ดังนั้น เพื่อความชัดเจนและป้องกันปัญหาดังกล่าว บทเฉพาะกาลร่างมาตรา ๕๔^๑ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ จึงกำหนดให้ข้อกำหนดตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นอันยกเลิก แต่อย่างไรก็ดี โดยที่ในคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ ประกอบด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรการเกี่ยวกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และข้อกำหนดที่เกี่ยวกับมาตรการอื่น เช่น มาตรการกำหนดราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง มาตรการควบคุมการจำหน่ายและการซื้อก๊าซ รวมทั้งมีข้อกำหนดที่ใช้กับทั้งเรื่องของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและมาตรการอื่นด้วย ซึ่งหากไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าวจะส่งผลให้คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ ยังคงมีข้อกำหนดเกี่ยวกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงรวมอยู่ด้วยและเข้าซ้อนกับที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ และอาจก่อให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีผลหรือไม่มีผลใช้บังคับของข้อกำหนดบางข้อ ซึ่งจะทำให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจตามกฎหมายประสบปัญหาการใช้บังคับและการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกำหนดให้นำประกาศและระเบียบที่ออกตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๔๗ฯ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มาใช้บังคับโดยอนุโลมไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศและระเบียบตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ ใช้บังคับ จึงอาจเกิดข้อสงสัยว่า หากมีกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่ประกาศกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๔^๒ (๔) ของคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ ที่นำมาใช้

มาตรา ๕๔ ให้ข้อกำหนดตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นอันยกเลิก และให้นำประกาศและระเบียบที่ออกตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศและระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงหรือส่งเงินคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ถูกลบเลิกตามวรรคหนึ่ง ยังคงมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้าหรือส่งเงินคืนกองทุนต่อไป

การขอรับเงินชดเชยหรือขอรับเงินคืนจากกองทุนตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ถูกลบเลิกตามวรรคหนึ่ง หากมิได้กระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หมดสิทธิขอรับเงินชดเชยหรือขอรับเงินคืนจากกองทุน และในกรณีที่ไต่ยื่นขอรับเงินชดเชยหรือขอรับเงินคืนจากกองทุนไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้รับเงินชดเชยหรือเงินคืนจากกองทุน ให้บุคคลดังกล่าวยังคงมีสิทธิได้รับเงินชดเชยหรือเงินคืนจากกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

^๒ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการคำนวณราคา และกำหนดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ทำในราชอาณาจักร ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้าเพื่อใช้ในราชอาณาจักร

(๒) กำหนดค่าการตลาดสำหรับการซื้อขายน้ำมันเชื้อเพลิง

(มีต่อหน้าถัดไป)

บังคับโดยอนุโลม ผู้นั้นจะมีความผิดตามมาตรา ๘^๓ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖ ด้วยหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่ผู้นั้นต้องมีความผิดตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ

ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนอันจะส่งผลให้เกิดปัญหาการใช้บังคับและการปฏิบัติการตามกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงสมควรทบทวนข้อกำหนดทั้งหมดตามที่กำหนดในคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ ตามหลักเกณฑ์ของพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อที่จะดำเนินการปรับปรุงคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าวให้ถูกต้องและเหมาะสม โดยยกเลิกคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ฯ และออกคำสั่งนายกรัฐมนตรีฉบับใหม่ซึ่งกำหนดเฉพาะมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไว้เท่าที่จำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้กฎหมายเกิดความชัดเจนแน่นอนอันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใช้บังคับกฎหมาย ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อให้ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย^๔ คำสั่งนายกรัฐมนตรีฉบับใหม่ที่ปรับปรุงคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๔๗ฯ จะสามารถประกาศใช้บังคับให้มีผลพร้อมกับพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ ได้ต่อไป

(นางสาวจรรววรรณ เฮงตระกูล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๒

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

(๓) กำหนดค่าขนส่งไปยังคลังก๊าซและค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาก๊าซ ณ คลังก๊าซ ตลอดจนกำหนดราคาขายก๊าซ ณ คลังก๊าซเป็นราคาเดียวกันทุกแห่งทั่วราชอาณาจักร

(๔) กำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนหรืออัตราเงินชดเชยสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ทำในราชอาณาจักร น้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้าเพื่อใช้ในราชอาณาจักร น้ำมันเชื้อเพลิงที่ส่งออก น้ำมันเชื้อเพลิงที่จำหน่ายให้แก่เรือเพื่อใช้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร ก๊าซที่จำหน่ายเพื่อใช้ในราชอาณาจักร และก๊าซที่ซื้อหรือได้มาจากผู้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมซึ่งผลิตได้จากการแยกก๊าซธรรมชาติในราชอาณาจักร

(๕) กำหนดชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน หรือไม่ได้รับเงินชดเชย

(๖) กำหนดราคาขายส่งหน้าโรงกลั่นและคำนวณราคาขายปลีก

(๗) พิจารณากำหนดอัตราภาษีให้อยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าอัตราภาษีต่ำสุดและไม่สูงกว่าอัตราภาษีสูงสุด

(๘) กำหนดให้โรงกลั่นแจ้งราคาขายส่งหน้าโรงกลั่นต่อคณะกรรมการ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามคำสั่งนี้

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

“มาตรา ๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีซึ่งสั่งตามมาตรา ๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป